

DPN 5442

Title: गायत्री कवच महात्म्य / GĀYATRĪ KAVACA MAHĀTMYA

Run. No. 6133

Cat. No.

Micro. No.

Subject स्तोत्र Hymn

Religion: Hindu / Bauddha

Language: Skt. / New. / Nep. / Skt. - New. / Maith. - New. / New. - Nep. /

Size in cms. 11.5 x 27.3 Folios ²⁻⁶ 5 Lines (in a page) 10 / 11

Compl. / Incompl.

Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Script: New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material: palmleaf / paper / thyasaphu / one side yellow

Condition: fine / damaged by worms, rats, water / Right hand side bottom edge corner

Beginning, colophon, post-colophon :

शक्तिर्देवता गायत्री हृद्दोगोतमशापविमोचनार्थे जपे विनियोगः. तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि शक्तिः
 धियो यो नः प्रचोदयात् कीलकं- ततः षडंगन्यासः. तत्सवितुः अगुष्ठाभ्यां नमः वरेण्यं तर्जनीभ्यां स्वाहा भर्गो देवस्य
 मध्यमाभ्यां वषट् धीमहि म्रणाभ्यां हुं धियो यो नः कनिष्ठाभ्यां वोषट् प्रचोदयात् कारतलकरपृष्ठाभ्यां
 फट् एवं हृदयादिषु ततो ध्यानं सूर्यमंडलसंकाशं अग्निमंडलसंयुतं चंद्रमंडलसंयुक्तं विद्युदंशं भजाभ्य
 हुं अस्माकमुत्तमं बुद्धिं श्रवो देवेषु सूर्यवसिष्ठाद्यामिवोपरितां पश्यंति धीरा ममाग्रतस्ते जना मतं प्रभजते गायत्री
 सावित्री सरस्वती गोतमशापादिमुक्ता भव इति गायत्रीशापविमोचनविधिः अथ गायत्री हृदयम् ॐ नमस्क
 त्प्रभगवान्याज्ञवल्क्यः स्वयंभुवं परिपृच्छति त्वं ब्रह्मि ब्रह्म न गायत्र्या उत्पत्तिं श्रोतुमिच्छामि ब्रह्मज्ञानोत्पत्तिं
 प्रकृतिं परिपृच्छामि ^{ब्रह्मवाक्} प्रणवेन व्याहृतयः प्रवर्तन्ते तमसस्तु परं ज्योतिर्यः पुरुषः स्वयंभूर्विष्णुरिति हन्ता स्वस्वा
 गुत्प्यामन्थयंतं मथनात् फेनो भवति फेनाद्बुद्बुदो भवति बुद्बुददण्डं भवति अण्डाद्वात्मा भवति आत्मानं आ
 काशो भवति आकाशाद्वायुर्भवति वायो रश्मिर्भवति अग्नेर्गोकारो भवति ओंकारो व्याहृत्योर्भवति व्याहृत्यो
 र्मातुलो भवति मालिनी

ध्वजो भवति वषट्कारः १

गान्धिः गायत्रीभवति गायत्र्याः सावित्रीभवति सावित्र्याः सरस्वतीभवति सरस्वत्यावेदाभवेति वेदेभ्यो ब्रह्माभवति ब्रह्मणो लोका भवेति
 तस्माद्भोकाः प्रवर्तन्ते त्वत्वावेदाः साङ्गाः सोपनिषदः सेतिहासाः सर्वे ते गायत्र्याः प्रवर्तन्ते यथाग्निदेवतानां ब्राह्मणो मनुष्या
 गां गावः पशूनां मेरुः शिखरिणां गङ्गा नदीनां वनानां ऋतूनां ब्रह्मा प्रजापती नामैव मसौ मुख्या गायत्रीः गायत्र्या गायत्री
 छन्दो भवति किं वैभूः किं भुवः किं स्वः किं महः किं जनः किं तपः किं सत्यम् किं तत् किं सवितुः किं वरेण्यं किं भर्गः किं देवस्य
 किं धीमहि किं धियः किं प्रचोदयात् भूरिति भूर्लोकः भुव इति भुवर्लोकः स्व इति स्वर्लोकः मह इति महर्लोकः जन इति जनर्लोकः तप इति तपोलोकः सत्य इति सत्यलोकः भर्ग इति भर्गलोकः तत् इति तत्सोलोकः सवितु इति सवितुर्लोकः वरेण्य इति वरेण्यलोकः भर्ग इति भर्गलोकः देव इति देवलोकः
 यत्तेजो सोऽग्निदेवता सवितु इति सावित्रः अन्नं वै वरेण्यं अन्नमिव प्रजापतिः भर्ग इत्यापो वै भर्गः एतावन्तस्तत्सर्वदेव
 तादेव स्यन्ते वेदेवः यद्विद्वद्भिः तस्मात्तत्सर्वं पुरुषो नाम विलोकी मही तस्मात्तत्सर्वं यदन्तरात्मा धिय इति सः सः सः सः
 सध्यात्मं किमध्यात्मं तत्परमं पदं नेति पृथिवी योनिः इति पृथिवी योनिः प्रचोदयादिति कामः इमांश्चो
 कान् प्रजावयते यो नृशं सो यो नृशं स यो इत्यात्मनो रोधर्म इत्येवा गायत्री किं गोत्राकस्य क्षरकतिपादाकतिकुक्षिः क
 ध्यायत्वत्तत्तम् नत्वा रागद्व

तिशीर्षाः सांख्यायन गोत्राधिपुर्विशस्य क्षरात्रिपदाः षड्कुक्षिः पंचशीर्षाः गायत्रीः के स्यात्त्रयः पादा भवेति का स्याः
 कुक्षयः कानिर्पंचशीर्षाणि भवेति ऋग्वेदो स्याः प्रथमः पादो भवति यजुर्वेदो द्वितीयः सामवेदस्तृतीयः पूर्वादि
 क प्रथमा कुक्षिर्भवति दक्षिणा द्वितीया पश्चिमा तृतीयोत्तराचतुर्थ्यर्द्धा पंचम्यधरा षष्ठी व्याकरणमस्याः
 प्रथमं शीर्षं भवति शिक्षा द्वितीया कल्पस्तृतीया निरुक्तश्चतुर्थं ज्योतिषानयनयमिति पंचमं किं लक्षणां किं
 मुच्येष्टं किमुदाहृतं किमक्षरे देवतं लक्षणां मिमांसा अथर्ववेदो विचेष्टितं छन्दो निवृद्धिस्तुदाहृतं को वर्णाः
 कः स्वरः स्वेतो वर्णाः षड्स्वराणीमास्त्रोक्तान्यक्षरे देवतानि भवेति पूर्वा भवति गायत्री मध्यमा भवति सावित्री
 पश्चिमा संध्या भवति सरस्वती प्रातः संध्यारक्तपद्मा मत्तस्यारक्ता स्वरधरा रक्तवर्णा रक्तगीर्वा रक्तमात्यानुलेप
 नाचतुर्मुखी अष्टभुजा दिनेत्रा दंष्ट्राक्षमाला कमराडलुलुकश्रुवधारिणी सर्वाभरणा भूषिता गायत्री कीमारी
 ब्राह्मी हंसवाहिनी ऋग्वेदमहिता अष्टोमफलदा ब्रह्मदेवत्या त्रिपदा गायत्री षड्कुक्षिः पंचशीर्षाग्निमुखा रुद्र
 त्रि

कासाया भूर्लोक व्यापिनी अत्रिस्तत्वं उदात्तं तत्स्वस्ति स्वरोऽकारमात्रा

रक्ता

वर्णाश्वेत

गा. वि. शिखाविष्णुहृदयात्रलकवचासंख्यायनगोत्राक्तवर्णाश्वेतजानेविनियोगइत्येषागायत्रीमध्याह्नसंध्याश्वेतप्रकास
नस्याश्वेताम्बरधराश्वेतवर्णाश्वेतगोत्रानुलेपनापञ्चमुखीदशभुजात्रिनेत्रात्रिशूलाक्षमालाकमण्डलु
कपालधारिणीसर्वाभरणाभूषितासावित्रीयुवतीमहेश्वरीहृद्यभवाहिनीयजुर्वेदसहिताग्निहोमफलदाहृदे
वत्यात्रिपदासावित्रीधद्रुक्षिःपंचशीर्षाभिमुखान्तरशिखाविष्णुहृदयात्रलकवचासंख्यायनगोत्राश्वेत
वर्णातत्त्वज्ञानेविनियोगइत्येषासावित्रीमार्यसंध्याह्नमप्रासनस्याहृत्याम्बरधराहृत्यवर्णाहृत्यगन्धा
हृत्यमाल्यानुलेपनाहृत्यमुखीचतुर्भुजात्रिनेत्राचक्राक्षमालाकमण्डलुशंखधारिणीसर्वाभरणाभूषि
तासारस्वतीहृद्रुवेस्सवीगण्डवाहिनीसामवेदसहितावाजपेयफलदाविष्णुदेवत्यात्रिपदासारस्वतीधद्रु
क्षिःपंचशीर्षाभिमुखान्तरशिखाविष्णुहृदयात्रलकवचासंख्यायनगोत्राहृत्यवर्णाहृत्यजानेविनि

स्वर्लोकाव्यापिनीसूर्यस्तत्स्वस्तिस्वरः मकारमात्रा

योगइत्येषासारस्वतीः रक्तागायत्रीश्वेतासावित्री हृत्यवर्णासारस्वतीः प्रणवो नित्ययुक्तस्य व्याहृतीषु च सप्तमु।
सर्वेषामेव वर्णानां हीकरे समुपस्थिते दशशतं सत्त्वं मध्यगयत्रीपावनीमहत् प्रकृतादौ त्रिवर्गिषु
श्रुतं कः करवः पराशरः विश्वामित्रो महातेजाः कपिलः शोभको महान्। याज्ञवल्क्यो भरद्वाजो जम
दग्निस्तपोनिधिः। गोतमो मुकुलः श्रेयोवेदः व्यासश्च लोमशः। अगस्त्यः कोशिको वत्सः पुलस्त्यो म
करास्तथा दुर्वासास्तापसश्च श्रेयो नारदोः काश्यपस्तथा उक्तात्पुक्ता तथा मध्याप्रतिष्ठा न्यासपूर्वि
का गायत्रीस्मिन्नुद्युपचरहृतीर्षीकुरेव च त्रिष्टुप् च जगति चैव तथा तीजगतीमताः शङ्करी सातिष्
वीस्यादष्ट तपस्वी तथा स्मृतिः धृतिश्चाति धृतिश्चैव कृतिः प्रकृतिराकृतिः विकृतिः संकृतिश्चैव त
थाभिकृतिरुत्कृतिः। इत्येताश्चुन्दर्सा मन्त्राः कमशो वचिशां प्रतप्त भूरिति छन्दो भुव इति छन्दस्व
रिति छन्दो भुभुवः स्वरिति छन्दो देवी गायत्री त्पेता नि छन्दीसि प्रथममग्नेयं द्वितीयं प्राजापत्यं त

गान्त्री. तृतीयं सोम्यं चतुर्थं मीशानं पंचमं सवित्री देवतं षष्ठं बार्हस्पत्यं सप्तमं पितृदेवतं अष्टमं भगदेवतं नवमं मरुतं दशमं सा
 ४ विवमेकादशं त्वाष्ट्रं द्वादशं पौष्पं त्रयोदशं मैत्राण्यं चतुर्दशं वायवं पंचदशं वामदेवं षोडशं मैत्रावरुणं सप्तद
 २० शं सप्तदशं. आतमं दशं वैश्वदेविकमेकोनविंशं वैश्वं विंशं वासवमेकविंशं रोद्रं द्वाविंशं शं कोवे
 रं त्रयोविंशं शमाश्विनं चतुर्विंशं ब्राह्मं दीर्घस्वरेण संयुक्तं विंशुना दशमं चिताम्. आपका विन्धे सर्वान्
 दशपंत्यक्षराणि च प्रल्हादिनी प्रभासत्या विश्वाभद्रा विलासिनी आपका विमलाशीता दुर्गा सरस्व
 ती. विदुमाच विशालाच. आपिनी विमला तथा. तमोपहारिणी सूक्ष्मा विश्वा योनिर्जया मता पद्माल
 या. पराशोभा. भद्ररूपा च शक्तयः. क्रमाच्चैपक पुष्पाभ मतसी पुष्प सन्निभम्. विदुमः स्फटिकाका
 १५ रं पद्मराग समधर्म. तरुणादित्यशं काशं शं स्वकुन्देन्दु सन्निभम्. प्रवालपद्मं पद्मार्धं पद्मरागम्
 शिप्रं इन्दुनीलमणिप्राख्यं मोक्तिकैकुं कुम्भम्. अंजनाभं च गंगामेयं वैडूर्यं क्षौद्र सन्निभं. हारि

१० इन्द्रसुगन्धाभं रविकान्तिसमधमम्. अकषिष्टसमाकीर्णं क्रमेण पीरकल्पयेत्. पृथिव्या पस्तधा तेजो वायुराकाश
 मेव च. गंधोरसश्च रूपं च शब्दः स्पर्शस्तथैव च. उपस्थपायुपादश्च पाणिर्वागपि च त्रिमातृ. द्वा रां जिह्वा च चक्षुश्च त्व
 कश्चैत्रि च ततः परं. मनो बुद्धिरहंकारमव्यक्तं च यथा क्रमात्. सुमुखं संपुटं चैव विततं बिस्तृतं तथा. द्विमुखं त्रि
 ५ खं चैव चतुर्ध्वं च मुखं तथा. घण्टमुखाधोमुखं चैव व्यापकां जलिकं तथा. शकटं घण्टाशी च अथिती चोन्मुखोन्मुखम्
 प्रलंबं मुखिकं चैव. मत्स्यकूर्मवराहको. गीता क्रीतं महाकांतं मुद्गरं पल्लवं तथा. गता मुद्राश्चतुर्विंशो गायत्रा सुप्र
 तिष्ठिताः. वृथा संध्या वृथा स्नानं. होमो जाप्य वृथा भवेत्. इति मुद्रा न जानाति. तज्जपन्निष्फलं भवेत्. दोर्मर्द्धि स
 धाते ब्रह्मा विष्णुर्ललाटे भुवोर्मध्ये रुद्रश्चक्षुषोश्चन्द्रादित्यो कर्णयोः अक्रुवहती. नासिके वायुर्देवत्ये दन्तोष्ठावु
 भे संधो मुखमग्निर्जिह्वा सरस्वती ग्रीवा च साध्यानुब्रूहि स्तनयोर्वसवो वाहोर्मरुतः हृदयं पर्जन्य माकाश मुदरना
 भिरन्तरिक्षं जघनं प्राजापत्यं कटि रिक्षाणी केलासं मलयारु विश्वे देवा जानुभ्यां जातवोः कुशिको जीघ्रयो रवः

गायत्री नदयोः सुखः पितरः - पृथ्वीवनस्पतयोऽग्न्यो लोमानि न भवन्ति मुहुर्त्तु लेपिग्रहाः केतुर्मासाः ऋतवः संध्याः
 ५ कालत्रयमाच्छादनीयं वस्तुने निमिषमहोरात्रमादित्यश्चन्द्रमाः सहस्रपरमा देवी शतमध्यादशा परात् सहस्र
 नेत्रां देवी गायत्री शरणमर्ह प्रपद्ये ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि
 सायमधीयानो दिवसकृतं पापं नाशयति प्रातरधीयानो रात्रिकृतं पापं नाशयति सायं प्रातरधीयमानः पापो पा
 पो भवति यद्दं गायत्री हृदयं ब्रह्मणाः प्रयतः पठेत् चत्वारो वेदाश्चाधीता भवन्ति सर्वे सुतीर्थेषु स्नातुं भवति सर्वे
 देवैर्ज्ञातो भवति अभक्ष भक्षणात्पूतो भवति ब्रह्महत्यायाः पूतो भवति सुरापा नात्पूतो भवति पतितसंभाव
 णात्पूतो भवति अजस्रवारी ब्रह्मचारी भवति अनेन हृदयेनाधीतेन कृतशान्तेनेष्टं भवति षष्ठी संज्ञांतरत्वा
 गायत्र्या जप्यमानायाः फलावाप्तिर्भवति अष्टो ब्रह्मणा नृणां हयेत् अर्थसिद्धिर्भवति यद्दं नित्यमधीया
 नो ब्रह्मणाः प्रयतः भुविः सर्वपापैः प्रमुच्येत ब्रह्मलोके महीयते इत्याह भगवां याज्ञवल्क्यः ॥ गायत्री हृदयं स
 म्यक् पठेति द्विजातयः ॥ ब्रह्मलोके प्रयच्छति ब्रह्मणा सह मोदते ॥ इति श्री ब्रह्मोक्त गायत्री हृदयम् ॥

इति जपित्वा उक्ता गायत्री मुद्राः प्रदर्शय गायत्री जपेत् जप्यस्वरूपं ॐ भर्भुवः स्वः तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि
 धियो नः प्रचोदयात् ॐ ततः सुरभिर्ज्ञानं वेदं गण्येति शंखोत्तरं कर्जं स्निग्धनिर्वाणमुद्रां च जपान्पठ्यो प्रदर्शयेत्
 स्पष्टमुद्राः प्रदर्शय कवचं पठेत् ॐ अस्य श्री गायत्री कवचमंत्रस्य ब्रह्मविष्णुमहेश्वर ऋषयः ऋग्यजुः सामाथ
 रीच्छन्दी सिपर ब्रह्मस्वरूपिणी गायत्री देवता तौ दीर्घभर्गः शक्तिर्धियाः कीलकी गायत्री प्रसादसिद्धये जपे विनियो
 गः अथ ध्यानम् मुक्ताविडुमहे मनीलधवलः छाये मुखे स्त्रीक्षणे युक्ता मिन्दुनिवद्गुलमुकुटं तत्त्वार्थवर्णात्मि
 कां गायत्रीं वरदाभयकुशधरं शुभ्रकपालं गुणैर्शंखचक्रगदाधरं विन्दुगुलं हस्तेर्वहतीं भजे १ गायत्री पूर्वतः
 पातु सावित्री पातु दक्षिणे ब्रह्मविद्यातु मे पश्चादुत्तरं मे सरस्वती २ पावकी मे दिशं रक्षेत्पावकी ज्वलरूपिणी यातु
 धानदिशं रक्षेत्पातु धानभयं करी ३ पावमान् दिशं रक्षेत्पावमान् विलासिनी दिशं रक्षेत्पावमान् मेरुशाली इरूपि
 णी ४ कुङ्कुमवस्त्राणी मे रक्षेदधस्ताद्वै सवी तथा सर्वदशादिशो रक्षेत्सर्वांगं भुवनेश्वरी ५ तत्पदं पातु मे पादौ र्ज
 चे मे सवितुः प्रदम् वरं रणं कटिदेशं नाभिं भर्गस्तथैव च ६ देवस्य मे तु हृदयं धीमहि जुगाली तथा धियो य इति मे
 नेत्रे नः पदं मे ललाटकं ७ सर्वपादादिमूर्ध्नि मे मूर्ध्नि मे प्रचोदयात् तत्कारु पातु मूर्ध्नि मे कारु पातु भालकं ८
 तत्कारु पातु मे प्रचोदयात् ९

10

6

0

CM

5

10

20

25

30

ग. चक्षुषीचविकारस्तु श्रोत्रे रक्षतु कारकः. नासापुटेर्वकारस्तु रेकारस्तु कपोलको ९ शिफारस्तु तरोयंतु यकारस्तु धरोय
 हं. आस्यमध्यंभकारस्तु गौकारं शिबुकंतथा १० देकारः कण्ठदेशंतु वकारः स्कन्धदेशकं. स्पकारो दक्षिणं हस्तं धीका
 रेवामहस्तकम् ११ मकारो हृदयं रक्षेद्विकारो जठरं तथा. धिकारो नाभिदेशंतु योकारस्तु कटितथा १२ गुह्यं रक्षतु
 योकारो उरु नशं रक्षतु. प्रकारो जानुनीरक्षेच्चोकारो जघदेशकी १३ दकारो गुल्फदेशंतु यात्कारः पादयुग्मकम्. इदंतु
 कवचं दिव्यं बाधाशतविनाशनं १४ चक्षुःषष्ठीकलाविद्यापरं मे श्वर्यसिद्धिदं. जघारं भेत्तु हृदयं जघान्तो कवचं पठेत् १५
 गोस्त्री ब्रह्मवधामित्रो होहाधारिविलपातकात्. मुच्यते सर्वपापेभ्यः परं ब्रह्माधिगच्छति १६ इति गायत्री कवचं समा
 प्रैभुमम्. रामचन्द्र उवाच. विश्वामित्र महाप्राज्ञ गाधि सूत महाव्रत. शतमच्छोत्तरं नाम गायत्र्या ब्रह्मोक्षदं. वि
 श्वामित्र उवाच. साधुपृष्टं त्वया प्राज्ञरघुर्वीरासमुक्त्वा. गायत्र्या चैव सावित्र्याः सरस्वत्यास्तवाधुना. २ शतमच्छोत्त
 रं नाम भृगु तत्त्वेन राघव. शृण्वतां पातकहरमज्ञानतिमिरापहं ३ गायते त्रायते यस्माद्गायत्री साभिधीयते. ततः कुरु
 महाराज सर्वा कामान्मवाप्स्यसि. ४ ॐ अस्य श्री गायत्र्योत्तरशतनामस्तोत्रं मे वरुण ब्रह्मविष्णु महेश्वरा वरुणः
 ऋग्यजुः सामाथर्वाणां भूः भुवः स्वः स्य परं ब्रह्म रूपिणो गायत्री सावित्री सरस्वती देवतास्तद्दीर्घभर्गः शक्तिधियः की